

KM สู่ชาวดิน (Knowledge Management)

เรื่อง...ไม่มีหลักฐานที่ออกโฉนดในป่าชายเลน

ชื่อ - นามสกุล นายชาญชัย ชูประสิทธิ์
ตำแหน่ง นักวิชาการที่ดินชำนาญการ
ส.ชลบุรี (ตำแหน่งขณะนั้น)
ประสบการณ์การปฏิบัติงาน เรื่องการออกโฉนดที่ดินในเขตที่ดินของรัฐ
เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นเมื่อ -
สถานที่ -
เนื้อเรื่อง

เรื่องที่จะนำมาเล่าในวันนี้ เป็นประสบการณ์ส่วนหนึ่งเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมในจังหวัดชลบุรี ที่ดินแปลงนี้เป็นที่ดินไม่มีหลักฐาน ตั้งอยู่ในป่าชายเลนเขตเศรษฐกิจ ข. ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ และเขตอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๓ และเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๓๓ ทั้งแปลง เจ้าของที่ดินได้มายื่นคำขอออกโฉนดที่ดิน เจ้าหน้าที่ได้ทำการสอบสวนผู้ขอ เจ้าของที่ดินข้างเคียง ผู้ปกครองท้องที่ สรุปได้ความว่า มีการครอบครองมาก่อนปี พ.ศ. ๒๕๓๗ และต่อเนื่องกันมาเป็นทอด ๆ จนถึงผู้ขอออกโฉนด เจ้าหน้าที่ได้รับคำขอและสั่งให้ข้างรังวัดทำการรังวัดปักหลักเขตเรียบร้อยแล้ว ข้างเคียงมารับรองแนวเขตครบ ผู้ปกครองท้องที่รับรองว่าที่ดินแปลงนี้ไม่เป็นที่สงวนหวงห้าม หรือเป็นที่สาธารณประโยชน์ และได้ให้คณะกรรมการตรวจสอบที่ดินที่ขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเฉพาะรายโดยมิได้แจ้งการครอบครองตามมาตรา ๕๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินตามที่จังหวัดตั้งขึ้น ผลการตรวจสอบ คณะกรรมการมีความเห็นว่าที่ดินแปลงนี้ได้มีการครอบครองทำประโยชน์แล้วเดิมทั้งแปลง แต่สภาพที่ในปัจจุบันไม่ปรากฏหลักฐานอื่นที่แสดงให้เห็นว่า ผู้ขอได้ครอบครองทำประโยชน์ต่อเนื่องมาจากเจ้าของที่ดินเดิมก่อนประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๗ ใช้บังคับแต่อย่างใด เห็นควรให้ผู้เชี่ยวชาญทำการอ่าน แปล ตีความ และวิเคราะห์ภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อพิสูจน์ร่องรอยการทำประโยชน์เพื่อประกอบการพิจารณาออกโฉนดที่ดิน สำนักงานที่ดินได้ส่งให้กรมป่าไม้ตรวจสอบสภาพการทำประโยชน์กับภาพถ่ายทางอากาศ ตามความเห็นของคณะกรรมการ ผลของการแปลของผู้เชี่ยวชาญศาลแจ้งว่า ได้มีการทำประโยชน์แล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ เพื่อความรอบคอบ สำนักงานที่ดินได้มีหนังสือสอบถามป่าไม้ว่าที่ดินแปลงนี้อยู่ในเขตป่าไม้มัหรือเขตป่าชายเลนหรือไม่ อย่างไร ป่าไม้ตอบกลับมาว่าที่ดินอยู่นอกเขตป่า แต่อยู่ในเขตป่าชายเลน เขตเศรษฐกิจ ข. ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ เดิมทั้งแปลง สำนักงานที่ดินจึงให้ยกเลิกคำขอออกโฉนดที่ดินของผู้ขอ และแจ้งให้ผู้ขอทราบ ผู้ขอออกโฉนดจึงอุทธรณ์คำสั่งยกเลิกการออกโฉนดที่ดิน โดยโต้แย้งประเด็นว่าที่ดินแปลงนี้มิได้อยู่ในเขตป่าชายเลน เขตเศรษฐกิจ ข. ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ แต่อย่างใดต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรี สำนักงานที่ดินพิจารณาแล้วยื่นตามคำสั่งเดิม และเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ขอ และผู้ว่าราชการจังหวัดลงความเห็นว่า คำอุทธรณ์ของผู้ขอไม่ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมที่จะหักล้างคำสั่งยกเลิกคำขอออกโฉนดที่ดินเพื่อให้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้ จึงไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ของ

ผู้ขอทั้งหมดและยืนตามคำสั่งเดิมของเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรี ผู้ขอได้ฟ้องเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรีต่อศาลปกครองกลาง จนในที่สุดศาลปกครองกลาง พิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรีที่ปฏิเสธไม่ออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ขอ และให้ดำเนินการออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ขอ สำนักงานที่ดินได้อุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดว่า คำสั่งที่สั่งยกเลิกคำขอออกโฉนดที่ดิน เป็นคำสั่งที่ชอบแล้ว เนื่องจากที่ดินที่ผู้ขอออกโฉนดเป็นที่ดินไม่มีหลักฐานการครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย อยู่ในเขตพื้นที่ป่าชายเลน เขตเศรษฐกิจ ข. เป็นที่ดินที่คณะรัฐมนตรีสงวนไว้เพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติ จึงเป็นที่ยกห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดินตามข้อ ๑๔ (๕) ของกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๗

ต่อมาศาลปกครองสูงสุดได้พิพากษาแก้คำพิพากษาศาลปกครองกลาง เป็นให้เจ้าพนักงานที่ดินพิจารณาดำเนินการออกโฉนดให้แก่ผู้ขอตามหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อออกโฉนดที่ดินตามกฎหมายกำหนด โดยมีความเห็นว่าพื้นที่ที่สงวนไว้เพื่อเป็นป่าชายเลน เขตเศรษฐกิจ ข. ตามมติคณะรัฐมนตรีต้องเป็นพื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าชายเลนมาก่อนการประกาศสงวน ซึ่งในขณะออกมติคณะรัฐมนตรี ที่ดินพิพาทมิได้มีสภาพเป็นป่าชายเลน เนื่องจากมีหลักฐานใบเสร็จรับเงินค่าภาษีบำรุงท้องที่หรือ ภ.บ.ท. ๕ แม้จะมิได้เป็นเอกสารแสดงการเป็นเจ้าของที่ดินพิพาท แต่เอกสารดังกล่าวสามารถยืนยันการได้ครอบครองและใช้ประโยชน์ในที่ดินพิพาทก่อนที่จะมีการประกาศการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ เจตนารมณ์ในการสงวนจึงไม่ครอบคลุมที่ดินพิพาท

ชุดความรู้ที่ได้จากเรื่องเล่า (Knowledge Assets)

๑. วิเคราะห์ประเด็นปัญหา
๒. ปฏิบัติตามระเบียบข้อกฎหมาย
๓. แนะนำและชี้ทางบอกให้ไปใช้สิทธิทางศาล
๔. ดำเนินการตามคำพิพากษาศาลปกครอง

แก่นความรู้ที่สรุปได้ (Core Competency) บทสรุปของชุดความรู้

"ดำเนินการตามระเบียบ เปรียบเทียบชี้แนวทาง ปฏิบัติตามคำสั่งศาล"

กลยุทธ์ในการทำงาน (Strategic Competency)

รายละเอียดของกลยุทธ์ที่ทำแล้วสำเร็จ

กฎระเบียบ/ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

๑. มาตรา ๕๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๙๖ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
๒. กฎกระทรวงฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๗ ข้อ ๑๔ (๕) ข้อ ๑๖
๓. หนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุดที่ มท ๐๗๒๙.๔/๐๖๐๓๖ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๔ เรื่อง ขออกโฉนดที่ดินในเขตพื้นที่ป่าชายเลน

